

© <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=7279454>

RAINER MARIA RILKE

(1875 - 1926)

100 de ani de eternitate

(PRIVEȘTE, DOAMNE, UN NOVICE VINE)

Privește, Doamne, un novice vine,
ieri încă prunc, a construi la tine;
mâinile, de femei, i-s încă-mpreunate
în rugăciuni ce mint pe jumătate,
căci dreapta de la stânga vrea ceva
ca să se apere ori bun rămas să-și ia
și singură pe brațul ei să fie.

Ieri, fruntea ca o piatră mai era, lucie,
de râu, ce-au rotunjit-o lângă mal
zile ce-nseamnă doar bătaii de val
și vor doar oglindirea în cristal,
a cerului ce-ntâmplător deasupra crește;
dar astăzi se zorește
spre ea istoria luminează toată
de-o neînduplecată judecată
și în sentința ei se adâncește.
Pe-o nouă față spațiul se lărgește.
De-o altfel de lumină-i luminată,
și-ncepe cartea ta, ca niciodată.

(NOI SUNTEM CALFE, MAEȘTRI, UCENICI)

Noi suntem calfe, maeștri, ucenici
și te clădim, tu boltă avântată.
Câteodată, un străin pe-aici
prin cugete trecând ca un sclipici,
tremurător, un meșteșug ne-arată.

Urcăm înaltul schelei legănate
cu umerii încovoiați sub fiare,
până ce frunțile ni-s sărutate
de-un ceas senin, parcă le-ar ști pe toate;
e solul tău, ca vântul dinspre mare.

Atunci ciocane bat și bat, vuiesc
prin munți ecourile rotitoare.
Când te lăsăm, târziu spre înserare,
contururile tale de abia mijesc.

Doamne, ești mare.

(ATÂT DE MARE EȘTI, CĂ DEJA NU MAI SUNT)

Atât de mare ești, că deja nu mai sunt,
când lângă tine doar încerc a mă ivi.
Atât de-ntunecat ești: licăru-mi mărunț
la poala ta vreun rost nu și-ar găsi.
Voința ta e ca un val cărunt
în care se îneacă orice zi.

Doar dorul meu pân' la bărbie-ți crește,
decât toți îngerii ceva mai răsărit:
e palid și străin, nemântuit
și-aripa înspre tine-și alungește.

De zbor fără liman s-a săturat,
văzu luni palide plutind deasupra sa,
destule despre lume a aflat.
Cu-aripi ca niște flăcări, el ar vrea
să stea în fața ta cea adumbrită,
să vadă, din lucirea ei albită,
dacă-l blestemă, gri, sprânceana ta.

Căci noi suntem doar coji și frunze rare.
Moartea cea mare, ce-i în fiecare,
ea este fructul, e al firii miez.
Doar pentru el copile-nmuguresc
și ca un pom dintr-o lăută cresc;
băieți, de dragul lui bărbați se fac;
nubile, spaima și-o împărtășesc
femeilor, doar ele îi știu leac.
De dragul lui rămâne ce-ai privit,
chiar de s-a scurs demult, nemuritor, –
și-oricine a clădit și-nchipuit,
pentru-acest fruct, o lume-a devenit
și-a înghețat și s-a topit,
și înspre el s-a-ntors, strălucitor.
În el s-a adunat căldura toată
din inimă și creier, alb pojar:
dar îngerii tăi trec în stoluri roată
și toate fructele, necoapte le apar.

PANTERA

Jardin des Plantes, Paris

Privirea ei, prin bare perindate,
nimic nu mai reține, atât a obosit.
Par gratii mii și mii, iar după toate,
întreaga lume parcă a pierit.

Mlădiul mers, pășirea ce-arcuiește,
în cercurile tot mai mici rotită,
e ca un dans de forță ce-ocolește
un centru cu voința amorțită.

Vălul pupilei uneori tresare,
neauzit. Străbate un chip deodată
a trupului tăcere încordată
și în adâncul inimii dispăre.

Curg ale școlii ore nesfârșite,
cu temeri și-așteptări învolburate.
O, timp ce trece greu, singurătate...
și-afară: străzi răsună și sclipesc
și-n piețe largi, fântânile țâșnesc,
iar prin grădini cresc lumi nebănuite...
și-n haina de copil să treci prin toate
cum nimeni n-a trecut și nu va trece –
O, timp ciudat ce tainic se petrece,
o, grea singurătate.

Și de departe să-i privești pe-acei
bărbați, femei; bărbați, bărbați, femei,
și pe copii, în altfel de culori trecând;
o casă ici, un câine când și când,
încrederi, spaime mute amestecând...
O, fioruri, fără rost tristeți, o vis,
o, nesfârșit abis.

Și să te joci așa: inele, mingi și roată,
în parcul care încet-încet pălește,
și pe cei mari să îi atingi câteodată,
sălbăticit de goană și orbește;
dar liniștit, cu pași mărunți, spre seară,
ținut de mână strâns, să pleci acasă.
O, înțelesuri care-ți scapă iară,
O, teamă, o poveri ce-apasă.

Și ore-n șir, să-ngenunchezi la lac
cu o corăbioară; să o uiți deodată,
căci altele mai mândre valuri fac,
mai colorate pânze ți se-arată,
și doar la fața mică, scufundată,
te mai gândești, ce palidă se-ascunde:
Copilărie, oglindire tremurată,
unde pleci? Unde? Unde?

Traducere: DAN DĂNILĂ